

MEMORIE VAN TOELICHTING

**BIJ HET VOORONTWERP VAN DECREET HOUDENDE WIJZIGING
VAN HET DECREET VAN 29 MAART 2002 TOT BESCHERMING
VAN VAREND ERFGOED
(herziening Varenderfgoeddecreet)**

1. Korte historiek van de totstandkoming van een varenderfgoedbeleid

Nog voor het bestaan van het decreet van 29 maart 2002 tot bescherming van het varend erfgoed (hierna: Varenderfgoeddecreet) was er al sprake van een beginnend beleid rond het behoud en beheer van het varend erfgoed. Het decreet van 3 maart 1976 tot bescherming van monumenten en stads- en dorpsgezichten voorzag namelijk al dat onroerende objecten konden beschermd worden vanwege hun industrieel-archeologische waarde. Een deelaspect van het industrieel erfgoed zijn de materiele getuigen van de geschiedenis van de transportinfrastructuur. Bij de inhoudelijke behandeling van dit erfgoed is de juridische grens tussen de grondgebonden infrastructuur en het 'roerend' transportmiddel niet relevant. Het 'onroerend' decreet op de monumentenzorg werd steeds lang als beperkend ervaren voor het ruime industrieel patrimonium. Dit verklaart waarom er door gebrek aan een wetgevend alternatief sinds begin 1990 pogingen werden ondernomen om een aantal vaartuigen toch met dit decreet te vatten. Om evidente juridische redenen ging het telkens om vaartuigen die uit de vaart genomen waren waardoor er toch een vorm van grondgebondenheid kon aangehaald worden. Zo werden er vijf vaartuigen als monument beschermd. Het echt nog bewegend, historisch relevant, nautisch patrimonium bleef evenwel in de kou staan. De noodzaak voor een specifiek 'roerend' decreet voor dit varend erfgoed was dus reeds lang gedetecteerd. Het decreet van 24 maart 2003 houdende bescherming van het roerend cultureel erfgoed van uitzonderlijk belang (hierna: Topstukkendecreet) is pas een jaar na het Varenderfgoeddecreet in voege getreden.

De aanzet voor een apart decreet over het roerende varend erfgoed gaat terug tot de regeerperiode 1992-1995. Er werd gestart met de opmaak van een eerste voorontwerp maar dit werd niet gefinaliseerd. In 1999 werd opnieuw aan een voorontwerp van decreet tot bescherming van varende monumenten gewerkt. In de Memorie van Toelichting van 29 februari 2000 wordt vastgesteld dat er een ruime publieke belangstelling voor het varend erfgoed bestond en dat er in dit domein een aantal verenigingen en particulieren actief waren. De Memorie verduidelijkte dat de decretale bescherming van het varend erfgoed niet repressief wilde zijn. De doelstellingen waren om te stimuleren en te begeleiden. De erfdienstbaarheid die aan de eigenaar werd opgelegd, bleef bijgevolg beperkt. De eigenaar moest het vaartuig in standhouden en mocht het niet ontsieren. Het voorontwerp stelde dat het varend erfgoed (roerend erfgoed met een hypotheekwaarde) als onroerend erfgoed kon worden beschouwd, zodat het blijvend aan de grondgebonden monumentenzorg kon worden gelinkt.

Voordat het voorontwerp van decreet kon bekrachtigd worden, moest er nog een belangrijke juridische horde worden genomen. Het advies 30.263/3 van 6 februari 2001 van de afdeling wetgeving van de Raad van State stelde ondubbelzinnig dat het varend erfgoed roerende materie en dus gemeenschapsmaterie was. Het burgerlijk wetboek stelt immers dat schepen, boten en drijvende inrichtingen verplaatsbaar zijn en dus roerend. Het wetboek van koophandel bepaalt voorts dat zeeschepen roerende goederen zijn (tenzij ze door palen bevestigd zijn). De argumenten over de mogelijkheid om een hypotheek te vestigen en de

ruimtelijke verankering gingen niet op voor de Raad van State. Het voorontwerp van decreet moest worden aangepast. In principe lag de bevoegdheid voortaan bij de minister van Cultuur die het decreetaal initiatief met inhoudelijke ondersteuning van de minister bevoegd voor Monumenten en Landschappen in het parlement indiende. Het decreet werd bekrachtigd op 29 maart 2002. Gezien de expertise bij de cel Industrieel Erfgoed van de afdeling Monumenten en Landschappen werd de uitvoering van het decreet toevertrouwd aan deze afdeling (nu agentschap Onroerend Erfgoed). Het uitvoeringsbesluit werd door de Vlaamse regering definitief goedgekeurd op 4 juni 2004. De aanstelling van de vierde afdeling Varend Erfgoed in 2004 binnen de Koninklijke Commissie voor Monumenten en Landschappen (KCML) was de opstart voor verdere implementatie van het beleid.

2. Aanleiding voor de herziening van het Varend erfgoeddecreet

Het Varend erfgoeddecreet dat tot stand kwam in samenspraak met deskundigen en vertegenwoordigers van verenigingen, is intussen meer dan tien jaar oud. Het bestaan van dit decreet heeft een evolutie teweeg gebracht in de wereld van het varend erfgoed. Deze evolutie wordt positief ervaren door alle betrokken partijen: de eigenaars, de gebruikers, het middenveld, maar ook de liefhebbers van dit erfgoed. Toch is dit decreet vandaag aan actualisering toe. Het decreet van 2002 is immers het eerste decreet dat specifiek voorzag in de bescherming van het varend erfgoed. Enkele verbeteringen en uitbreidingen aan het decreet zijn nodig op basis van de voorbije ervaringen met deze regelgeving.

De vierde afdeling van de KCML heeft op talrijke vergaderingen elementen tot herziening van het decreet aangereikt. Meerdere elementen werden meegenomen bij deze herziening van voorliggend decreet. Bijkomend heeft zich sinds enkele jaren een sterk middenveld ontwikkeld. Ook vanuit deze organisaties komen heel wat voorstellen om verbeteringen aan het beleid en aan de juridische instrumenten aan te brengen.

Naar aanleiding van verschillende adviezen is er gekozen voor een bijsturing van het Varend erfgoeddecreet en niet voor een fundamentele herziening ervan. Aan de hand van een discussienota, die ruim werd verspreid, werden verschillende adviezen ingewonnen voorafgaand aan het opstellen van dit wijzigingsdecreet. Er werden adviezen ingewonnen van de KCML Afdeling Varend (12 juni 2012 en 26 april 2013), van het departement Mobiliteit en Openbare Werken (5 november 2012), van het agentschap Kunsten en Erfgoed (7 november 2012 en 12 april 2013) en een gezamenlijk advies van de Strategische Adviesraad voor Ruimtelijke Ordening en Onroerend Erfgoed (SARO) en de Strategische Adviesraad voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media (SARC) (24 april 2013). De discussienota werd ook vanaf 14 maart 2013 ter beschikking gesteld op de website van het agentschap Onroerend Erfgoed, waarbij werd gepeild naar reacties van alle geïnteresseerden. Alle suggesties en adviezen werden mee in overweging genomen bij het uitwerken van dit wijzigingsdecreet.

Bij het uitwerken van het wijzigingsdecreet werd ook rekening gehouden met de internationale context. Er werd nagegaan hoe deze thematiek behandeld wordt door internationale organisaties en vertaald wordt in internationale verdragen. Tevens werd onderzocht hoe in een aantal buurlanden omgegaan wordt met het maritieme en fluviale erfgoed.

3. Verhouding van het Varenderfgoeddecreet tot het Onrorenderfgoeddecreet en het Topstukkendecreet

Vandaag kunnen vaartuigen in principe op verschillende manieren beschermd worden en is er ook enige overlap tussen deze beschermingsstatuten. De definitie in het decreet tot bescherming van varend erfgoed is vandaag. *"het nautisch erfgoed, inzonderheid de schepen, de boten en de drijvende inrichtingen met inbegrip van hun uitrusting en van hun voortstuwingsmiddelen, waarvan het behoud van algemeen belang is wegens hun historische, wetenschappelijke, industrieel-archeologische of andere sociaal-culturele waarde"*. Dit impliceert dat alle vaartuigen met erfgoedwaarde, ongeacht of zij nog kunnen varen of niet, in toepassing van dit decreet kunnen worden beschermd als varend erfgoed. Het uitvoeringsbesluit bij dit decreet voorziet echter enkel ondersteuning voor vaartuigen die effectief varen of op korte termijn in de vaart zullen worden gebracht. Er zijn geen uitvoeringsbepalingen, en dus ook geen ondersteunende maatregelen, voor vaartuigen die bijvoorbeeld op de kade liggen of zich in een museale context bevinden. Vaartuigen met een definitieve (her)bestemming op het vasteland kunnen vandaag op basis van het Monumentendecreet van 3 maart 1976 als monument worden beschermd. Zij zijn immers onroerend van aard geworden. Er is eveneens interferentie met het Topstukkendecreet van 24 januari 2003 dat de bescherming van het roerend cultureel erfgoed van uitzonderlijk belang regelt. Ook het mobiele erfgoed kan voor een bescherming als topstuk in aanmerking komen. Zo werden bijvoorbeeld een reeks luchtvaarterfgoed en een stoomlocomotief op de Topstukkenlijst opgenomen. Dit kan in feite ook voor het varend erfgoed van uitzonderlijk belang.

Vlak na de totstandkoming van het Varenderfgoeddecreet werd ook het zogenaamde Topstukkendecreet goedgekeurd, met name het decreet van 24 januari 2003 houdende de bescherming van het roerend cultureel erfgoed van uitzonderlijk belang in Vlaanderen. Het Topstukkendecreet moet ervoor zorgen dat zeldzame en onmisbare voorwerpen en verzamelingen in Vlaanderen niet verloren gaan. Op basis van dit decreet wordt een Topstukkenlijst samengesteld met voorwerpen en verzamelingen waarvoor speciale beschermingsmaatregelen en uitvoerbepalingen gelden. Deze voorwerpen en verzamelingen komen ook in aanmerking voor restauratiesubsidies. Het gaat om cultuurgoederen die voor de Vlaamse Gemeenschap zeldzaam én onmisbaar zijn. Zeldzaam betekent dat er zich weinig gelijksoortige voorwerpen of verzamelingen in dezelfde staat in Vlaanderen bevinden. Onmisbaar betekent dat het voorwerp of de verzameling minstens één van de volgende vier eigenschappen bezit: een bijzondere waarde voor het collectieve

geheugen, een schakelfunctie, een ijkwaarde of een bijzondere artistieke waarde. Het nautisch erfgoed kan dus ook door middel van het Topstukkendecreet bescherming genieten maar enkel indien aan de bovenstaande criteria voldaan wordt. Het varend erfgoed, dat vandaag onder de bescherming van het decreet tot bescherming van het varend erfgoed valt, komt veelal niet in aanmerking om te worden beschermd door het Topstukkendecreet.

Op 3 juli 2013 werd het Onroerenderfgoeddecreet aangenomen in het Vlaams parlement en op 12 juli 2013 werd het bekrachtigd door de Vlaamse Regering. Dit decreet integreert het Monumentendecreet van 3 maart 1976, het Archeologiedecreet van 30 juni 1993 en het Landschapsdecreet van 16 april 1996. Gezien het varend erfgoed in zijn geheel gemeenschapsmaterie betreft en gezien de eigenheid van dit varend erfgoed, werd het varend erfgoed niet mee opgenomen in het Onroerenderfgoeddecreet. In de meeste gevallen is het ook niet mogelijk en/of niet wenselijk om het nautisch erfgoed ruimtelijk te verankeren. Het varend houden van dit erfgoed is namelijk van essentieel belang voor de erfgoedbeleving van deze vaartuigen. Erfgoed met een nautisch verleden, dat evenwel niet meer varend is en definitief ruimtelijk verankerd is, kan onder de bepalingen van het Onroerenderfgoeddecreet vallen.

Het vrijwaren van het varend erfgoed volgt vandaag in grote mate de logica van het beleid rond het onroerend erfgoed. Er wordt vertrokken van een algehele inventarisatie van het varend erfgoed van belang voor Vlaanderen en van daaruit worden de meest waardevolle exemplaren, op basis van een set van erfgoedwaarden, decretaal beschermd. Er wordt expliciet voor gekozen om deze logica te behouden om zo een objectief en afgewogen kader te bieden voor het beschermingsbeleid. Het varend erfgoed heeft bovendien een beeldbepalende impact op de omgeving en heeft, ondanks het intrinsiek roerende karakter, een belangrijke ruimtelijke component gezien een vaartuig vaak gebonden is aan een min of meer vaste ligplaats.

Dit wijzigingsdecreet brengt het Varenderfgoeddecreet in de mate van het mogelijke en wenselijke in overeenstemming met het Onroerenderfgoeddecreet, zodat de instrumenten die het behoud van het erfgoed nastreven zoveel mogelijk gelijkend zijn. Er wordt ook naar gestreefd om het Varenderfgoeddecreet af te stemmen met het Topstukkendecreet. In het wijzigingsdecreet wordt met name een toelatingsregeling voorzien om beschermde vaartuigen (periodiek) buiten Vlaanderen te kunnen brengen. Er wordt ook een regeling getroffen om dubbele toelatingsprocedures en premiereregelingen te voorkomen in geval van dubbele bescherming als varend erfgoed en als topstuk, net zoals dit nu al is geregeld voor roerende goederen die een dubbele bescherming genieten, enerzijds als integrerend deel uitmakend van een beschermd monument en anderzijds als topstuk. Om deze mogelijke dubbele bescherming van vaartuigen te regelen is een wijziging van het Topstukkendecreet aan de orde.

4. Van Afdeling Varend Erfgoed van de KCML naar Vlaamse Commissie voor Varend Erfgoed

Vanaf de inwerkingtreding van het Onroerenderfgoeddecreet zullen de eerste (Monumenten, Stads- en Dorpsgezichten), tweede (Landschappen) en derde (Archeologie) afdeling van de KCML worden samengevoegd met de Expertencommissie Onroerend Erfgoed tot één technische adviesraad, namelijk de Vlaamse Commissie Onroerend Erfgoed. Door dit samenvoegen hebben afzonderlijke afdelingen voor heraldiek en varend erfgoed binnen hogergenoemde KCML geen zin meer. De vierde afdeling Varend Erfgoed wordt nu de 'Vlaamse Commissie voor Varend Erfgoed' (hierna: Commissie Varend). Zoals alle technische adviesraden van het beleidsveld onroerend erfgoed, wordt het secretariaat van de Vlaamse Commissie voor Varend Erfgoed binnen deze van de Strategische Adviesraad Ruimtelijke ordening en Onroerend erfgoed (SARO) geïntegreerd.

5. Belangrijkste wijzigingen aan het decreet tot bescherming van het varend erfgoed

De voornaamste wijzigingen aan het decreet van 29 maart 2002 zijn de volgende:

- verduidelijking van het begrip "varend erfgoed" en een verfijning van enkele definities;
- het decreetaal verankeren van de inventaris van het varend erfgoed en het voorzien van een procedure tot vaststelling van deze inventaris;
- het afstemmen van de beschermingsprocedure op de procedure van het Onroerenderfgoeddecreet, en in het bijzonder ook het voorzien van een procedure tot wijziging of opheffing van de bescherming;
- het verduidelijken en uitbreiden van de rechtsgevolgen van een bescherming waarbij wordt voorzien in een toelatingsprocedure voor het buiten Vlaanderen brengen van beschermd varend erfgoed en in een meldingsprocedure voor het wijzigen van het uitzicht van het beschermd varend erfgoed;
- het uitbreiden van de mogelijkheden tot financiële ondersteuning voor het beheer van het varend erfgoed naast het toekennen van premies voor een goedgekeurd beheersprogramma door te voorzien in een snellere regeling voor het terugkerend eenvoudig onderhoud;
- het voorzien van een handhavingsluik om de bepalingen van dit decreet naar behoren te kunnen handhaven zonder het stimulerende karakter van het decreet aan te tasten.

Tegelijk werd van de gelegenheid gebruik gemaakt om het Varend erfgoeddecreet zoveel mogelijk in overeenstemming te brengen met het nieuwe Onroerenderfgoeddecreet, om de

relatie met het Topstukkendecreet duidelijk te regelen en om opvolging te geven aan het Witboek Interne Staatshervorming.

Commentaar bij de artikelen

Artikel 1

Dit decreet regelt een gemeenschapsaangelegenheid gezien het de bescherming van roerende goederen als doelstelling heeft

Artikel 2

Het Varenderfgoeddecreet is intussen meer dan tien jaar oud en hierdoor zijn enkele van de aangewende juridische termen aan vervanging toe. De huidige definities en begrippen kunnen grotendeels behouden blijven, maar dienen op sommige punten te worden bijgeschaafd en verduidelijkt. Het moet buiten kijf staan wat onder het begrip "varend erfgoed" wordt begrepen en welke objecten onder het toepassingsgebied van het decreet vallen.

De definitie van varend erfgoed wordt gewijzigd. Er worden twee toevoegingen gedaan:

- enerzijds wordt in de definitie bijkomend gesteld dat enkel erfgoed, dat kan varen of drijven, of dat in de vaart kan worden gebracht of drijvend kan worden gemaakt, als varend erfgoed kan worden beschouwd; (*art. 2, 1°*)
- anderzijds wordt een bijkomende waarde toegevoegd bij de erfgoedwaarden, met name de esthetische erfgoedwaarde. De waarde van een aantal schepen wordt onder andere mede gevormd door een bijzondere of markante esthetische benadering. Dit naar analogie met het huidige Landschapsdecreet van 16 april 1996 waar de esthetische waarde ook is meegenomen, naar analogie met het Topstukkendecreet van 24 januari 2003 en naar analogie van het Onroenderfgoeddecreet van 12 juli 2013. (*art. 2, 2°*)

Dit betekent dat het decreet in hoofdzaak als doel heeft om het varend erfgoed ook werkelijk in de vaart te houden of (op korte of middellange termijn) in de vaart te brengen. Dit neemt niet weg dat ook vaartuigen "op het droge" kunnen worden beschermd als varend erfgoed. Enkel die vaartuigen die een definitieve bestemming op het vasteland hebben gekregen of geen potentieel meer hebben om te varen of te drijven op het water, vallen niet onder de definitie van het decreet. Deze schepen kunnen respectievelijk worden beschermd als monument, gezien zij ruimtelijk verankerd zijn en dus in feite onroerend van aard zijn geworden, of kunnen worden opgenomen in een museumcollectie.

Een bescherming als topstuk blijft tot de mogelijkheden behoren voor deze vaartuigen die als zeldzaam én onmisbaar voor de Vlaamse Gemeenschap worden aangeduid, gezien het varend erfgoed ook deel uitmaakt van het roerend cultureel patrimonium. Dit wijzigingsdecreet voorziet dan ook in een regeling om de toelatingsprocedure en premiereregeling in geval van dubbele bescherming af te stemmen. (*art. 16, 5° en art. 25*)

Onder varend erfgoed worden *stricto sensu* geen replica's of historiserende recent gebouwde schepen begrepen. Dergelijke vaartuigen komen niet in aanmerking voor bescherming. Er werd in overweging genomen om, net zoals in sommige buurlanden, een ouderdomsgrens in te stellen voor het beschermen van vaartuigen (bijvoorbeeld in Nederland moeten vaartuigen een ouderdom van minstens 50 jaar hebben om op het Nationaal Register Varende Monumenten te kunnen belanden). Het is namelijk niet eenvoudig om te oordelen vanaf wanneer dergelijke schepen een historische waarde hebben gekregen. Een dergelijke ouderdomsgrens vergt echter een strikte interpretatie en hierdoor zouden ook enkele beschermenswaardige vaartuigen (tijdelijk) uit de boot vallen. Er dient dus steeds een afweging te worden gemaakt – geval per geval – om te oordelen of een vaartuig nog onder de definitie van varend erfgoed valt. Dit gebeurt aan de hand van een wel onderbouwd methodologisch kader en aan de hand van criteria voor bescherming. De bevoegde administratie hanteert in regel een ouderdomsgrens van 40 jaar, enkele uitzonderingen niet te na gesproken.

De definitie van het agentschap wordt aangepast naar de huidige taakstelling van het agentschap Onroerend Erfgoed, waardoor naast de beleidsuitvoering ook de beleidsvoorbereiding, beleidsmonitoring en beleidsevaluatie als taken worden vermeld. (art. 2, 3°)

Er wordt van de gelegenheid gebruik gemaakt om ook de definitie van de eigenaar van varend erfgoed scherp te stellen. In het decreet van 29 maart 2009 is in de definitie van "eigenaar" immers sprake van "de naakteromphuurder". Het is niet geheel duidelijk wat hieronder wordt begrepen gezien het Varend erfgoeddecreet de enige regelgevende tekst blijkt te zijn dit deze term aanwendt. De gewijzigde definitie duidt de eigenaar aan als de zakelijkrechthouder van een vaartuig, met name de eigenaar, de blote eigenaar, de erfpachthouder of de leasinggever. (art. 2, 4°)

In het decreet van 29 maart 2002 is er doorheen het decreet sprake van het versturen van documenten "per aangetekende brief". Intussen zijn de mogelijkheden om documenten te bezorgen, waarbij de datum van kennisgeving met zekerheid kan worden vastgesteld, uitgebreid en kunnen documenten ook vaak op elektronische wijze worden bezorgd. Het invoeren van de term "beveiligde zending" maakt het mogelijk dat de communicatie tussen de overheid en de burger op termijn geheel via elektronische weg kan verlopen. Doorheen het decreet worden de woorden "per aangetekende zending" dus vervangen door "per beveiligde zending". Hiertoe moet dit begrip echter worden gedefinieerd. Onder beveiligde zending worden dus zowel een aangetekende brief, een afgifte tegen ontvangstbewijs of "elke andere door de Vlaamse Regering toegelaten betekeniswijze, waarbij de datum van kennisgeving met zekerheid kan worden vastgesteld" begrepen. Het is de bedoeling dat de Vlaamse Regering, op basis van deze laatste machtiging vormen van beveiligd elektronisch verkeer aanwijst. In het bijzonder kan daarbij gedacht worden aan het elektronisch toesturen van documenten aan de hand van een digitaal certificaat. Deze term wordt ingevoerd naar analogie met de terminologie uit het Onroerenderfgoeddecreet. (art. 2, 5°)

Artikels 3 tot en met 11

In het Varend erfgoeddecreet is vandaag geen sprake van de inventaris van het varend erfgoed. Het agentschap Onroerend Erfgoed werkt wel een gebiedsdekkende inventaris voor het varend erfgoed uit. Deze inventaris is vergevorderd en biedt een referentiekader voor het opmaken van beschermingsvoorstellen. Het opstellen van deze inventaris gebeurt volgens een wetenschappelijke methodiek, waarbij gewerkt wordt met welbepaalde criteria voor opname. De gebruikte criteria zijn dezelfde als diegene die bij de bescherming van het varend erfgoed worden gehanteerd. Enkele criteria zijn niet van toepassing bij de inventarisatie (meer bepaald uniciteit) en de filters worden minder strikt toegepast. In tegenstelling tot het Monumentendecreet van 3 maart 1976 en het Landschapsdecreet 16 april 1996 is de inventaris niet decretaal verankerd, hoewel de opzet van de inventaris gelijkaardig is. Ook het Onroerenderfgoeddecreet voorziet in de vaststelling van verschillende inventarissen.

In enkele buurlanden is er sprake van registers, waarbij historische schepen moeten voldoen aan enkele criteria om op dit register te komen. Enkel in Frankrijk wordt dit wettelijk geregeld en is er sprake van een onderverdeling in drie categorieën voor het varend erfgoed (*monument historique, bateau d'intérêt patrimonial, les bateaux de conception ancienne*). In andere landen nemen verenigingen een belangrijke rol op bij de erkenning en/of registratie van varend erfgoed. Zo is in Nederland bijvoorbeeld sprake van het "Nationaal Register Varend Monumenten" en werd in het Verenigd Koninkrijk het "UK National Register of Historic Vessels" in het leven geroepen.

Een decretale verankering van de inventaris van het varend erfgoed is een belangrijk element van de herziening van het Varend erfgoeddecreet. Het verankeren van de criteria in de regelgeving voor opname op de inventaris is raadzaam want dit biedt duidelijkheid en rechtszekerheid aan alle betrokken partijen. De inventaris krijgt op die manier een rechtsgrond zodat de mogelijkheid bestaat om hier juridische bepalingen aan te koppelen. De KCML afdeling Varend Erfgoed, de koepelvereniging Watererfgoed Vlaanderen en vele eigenaars zijn bovendien vragende partij een 'Register' tot stand te brengen waarop een ruimer pakket van relevant nautisch patrimonium kan erkend worden. Het statuut 'beschermd varend erfgoed' houdt immers uitsluitend de aanduiding van het meest representatieve segment van dit patrimonium in. De vaststelling van de inventaris van het varend erfgoed komt tegemoet aan deze verzuchtingen.

De vaststelling van de inventaris voor het varend erfgoed wordt daarom voorzien in het herziene decreet, onder een nieuw hoofdstuk "Inventaris". (*art. 3 en art. 4*) Deze inventaris geeft een wetenschappelijk verantwoord overzicht van het varend erfgoed aanwezig in Vlaanderen. De inventaris dient tevens als basis voor de opmaak van beschermingsvoorstellen. Op deze manier komt een evenwichtig beschermingsbeleid tot stand. De criteria, zoals nu gebruikt bij de opmaak van de inventaris, worden opgenomen in de regelgeving. Hiervoor wordt een decretale kapstok voorzien. (*art. 5*) De Vlaamse Regering kan echter op elk ogenblik beslissen om de vastgestelde inventaris te actualiseren of om er

varend erfgoed aan toe te voegen of uit te verwijderen (*art. 6*) De leden van de Vlaamse Commissie voor het Varend Erfgoed, de ambtenaren van het agentschap Onroerend Erfgoed en de door de Vlaamse Regering aangewezen personen hebben, wanneer dit voor het onderzoek ter voorbereiding van de vaststelling van de inventaris van het varend erfgoed noodzakelijk is, toegang tot het varend erfgoed, maar niet tot de gedeelten die gebruikt worden als woongelegenheden of bedrijfslokaal, tenzij de eigenaar hiertoe toestemming geeft. (*art. 7*) De vastgestelde inventaris bevat minstens de benaming van het varend erfgoed, minstens een foto, voor zover bekend een andere vorm van identificatie en een beschrijving van de waargenomen erfgoedwaarden. (*art. 8*)

Het decreet zorgt ervoor dat de inventaris varend erfgoed kan worden vastgesteld, net zoals de huidige inventaris van het bouwkundig erfgoed. Nog voor de vaststelling wordt verplicht een advies ingewonnen van de Commissie Varend. (*art. 9*) Er worden in het decreet geen onmiddellijke rechtsgevolgen verbonden aan opname in de inventaris. Een vastgestelde inventaris heeft wel als voordeel dat andere beleidsvelden en andere overheden welbepaalde (positieve) rechtsgevolgen kunnen verbinden aan opname van een vaartuig in deze inventaris. Er wordt onder meer gedacht aan aangepaste liggelden of aan uitzonderingsbepalingen in de milieuwetgeving.

Een actuele versie van de vastgestelde inventaris wordt door het agentschap digitaal beschikbaar gesteld voor het brede publiek (*art. 10*) Er wordt een herkenningsteken voorzien voor vaartuigen die zijn opgenomen in de vastgestelde inventaris. (*art. 11*)

Artikel 12

Het voorzien van een beschermingsstatuut voor het varend erfgoed heeft als doel om de meest representatieve exemplaren voor Vlaanderen te vatten, deze te kunnen behouden voor de toekomstige generaties en deze ook effectief terug in de vaart te brengen of te houden. De beschermingsprocedure voor het varend erfgoed lijkt in hoofdzaak op de beschermingsprocedure voor monumenten (cf. Monumentendecreet van 3 maart 1976). Ook bepaalde elementen uit het Landschapsdecreet van 4 april 1996 werden overgenomen, zoals bijvoorbeeld de opname van 'beheersdoelstellingen' in het beschermingsbesluit. Vandaag is er voor de eigenaar en de gebruiker van een beschermd vaartuig een instandhoudings- en onderhoudsplicht om zo het vaartuig in goede staat te behouden en het niet te ontsieren, beschadigen of vernielen. Er zijn echter geen bepalingen opgenomen in het huidige decreet die ervoor zorgen dat het beschermde goed ook effectief (tijdelijk of permanent) beschikbaar is binnen de Vlaamse Gemeenschap, zoals dit wel wordt bepaald in het Topstukkendecreet. In principe kan een beschermd schip definitief uit Vlaanderen vertrekken, zonder dat hier actie kan worden ondernomen om het vaartuig in Vlaanderen te houden.

De mogelijkheid om varend erfgoed te beschermen is een adequaat instrument om aan te duiden welke items van belang zijn op Vlaams niveau. Het behoud van het

beschermingsstatuut is daarom wenselijk. Het is echter niet duidelijk bepaald vanaf welk moment de beschermingsprocedure kan worden ingezet. hoe lang moet het schip zich in Vlaanderen bevinden? De bestaande beschermingsprocedure is op dit ogenblik efficiënt en stemt grotendeels overeen met de beschermingsprocedures voor het onroerend erfgoed. Door enkele specifieke kenmerken van het varend erfgoed, kan de procedure op bepaalde punten worden bijgeschaafd en vereenvoudigd.

Vandaag hanteert het agentschap Onroerend Erfgoed, in samenspraak met de vierde afdeling van de KCML, een achttal criteria bij de beoordeling en afweging van beschermingswaardig patrimonium. Het is immers noodzakelijk om op het ruim geïnventariseerd patrimonium de nodige filters toe te passen waardoor het voor Vlaanderen representatief en authentiek erfgoed van het ruimere patrimonium kan onderscheiden worden. Een vaartuig wordt beschermd omdat het een betekenis heeft voor de Vlaamse Gemeenschap en omwille van die reden in Vlaanderen bewaard moet blijven. Een duurzame geografische, functionele en/of historische band met Vlaanderen dient te worden aangetoond, waarbij een leidraad van een tiental jaar aanwezigheid in Vlaanderen wordt gehanteerd. Een bescherming van het varend erfgoed kan pas als dit object zich effectief binnen de Vlaamse Gemeenschap bevindt op het ogenblik van de bescherming. In regel zal een bescherming dus steeds veronderstellen dat het vaartuig al is opgenomen op de vastgestelde inventaris nog voor de beschermingsprocedure wordt ingezet. Hiermee wordt vermeden dat vaartuigen worden beschermd die zich kortstondig op het Vlaamse grondgebied bevinden. Het mag echter niet zo zijn dat het niet vaststellen van de inventaris voor het varend erfgoed, om welke reden(en) ook, het volledige beschermingsbeleid hypothekeert. De koppeling tussen de inventarisatie en de bescherming wordt in de praktijk door de bevoegde administratie gelegd, maar is niet absoluut. In uitzonderlijke gevallen kan het voorkomen dat er toch een beschermingsprocedure wordt opgestart voor een vaartuig dat niet is opgenomen op de inventaris. Indien dit het geval is, wordt bij het opstarten van de beschermingsprocedure het vaartuig vanzelfsprekend ook opgenomen op de inventaris van het varend erfgoed.

Nog voor de voorlopige bescherming wint de Vlaamse Regering verplicht een advies in van de Commissie Varend, naar analogie met het Onroerenderfgoeddecreet en het Topstukkendecreet. (art. 12, 1°) Op die manier kan de minister rekening houden met de standpunten van zowel zijn administratie als van zijn technische adviesraad. Aan deze adviesvereiste kan worden voorbij gegaan in geval van dringende noodzakelijkheid, zoals bij acute dreiging tot verschroting, moedwillige beschadiging, ...

Het behoud van de gefaseerde beschermingsprocedure met een voorlopige bescherming en een definitieve bescherming blijft aangewezen. Op die manier is er de mogelijkheid voor de eigenaar en/of gebruiker om bezwaar aan te tekenen na de voorlopige bescherming. Vandaag is niet in een openbaar onderzoek voorzien na de voorlopige bescherming, zoals dat bij de bescherming van onroerend erfgoed wel het geval is. Die stap is inderdaad niet nodig omdat het varend erfgoed niet grondgebonden is. In de beschermingsprocedure is wel voorzien dat de voorlopige bescherming dient te worden bekend gemaakt door middel van aanplakking

van een bericht op het schip. Een dergelijke regeling is overbodig. De schepen liggen dikwijls op voor het publiek moeilijk of niet-toegankelijke plaatsen. Bovendien kunnen er buiten de eigenaar geen andere personen of instanties de gevolgen dragen van een eventuele bescherming. Deze bepaling wordt opgeheven. De doorlooptijd tussen de voorlopige bescherming en de definitieve bescherming, die vandaag 12 maanden bedraagt, wordt ingekort tot 9 maanden naar analogie met het Onroerenderfgoeddecreet. Bijkomend wordt wel voorzien in een mogelijke termijnverlenging van 3 maanden. (art. 12, 6°)

Artikel 13

Er wordt voorzien in een facultatief advies van de Commissie Varend tussen de voorlopige en definitieve bescherming, naar analogie met het Onroerenderfgoeddecreet. Dit advies wordt echter wel verplicht in te winnen indien het advies niet werd ingewonnen voorafgaand aan de voorlopige bescherming omwille van dringende noodzakelijkheid.

Artikel 14

In het Varendfgoeddecreet werd tot hiertoe weinig tot geen aandacht besteed aan de wijziging of de opheffing van een beschermingsbesluit. Er is enkel bepaald dat de Vlaamse Regering de bescherming van een vaartuig kan opheffen en er kon hiervoor een advies van de Koninklijke Commissie voor Monumenten en Landschappen worden ingewonnen. Erfgoedwaarden vervullen een maatschappelijke functie. Er mag niet lichtzinnig mee worden omgesprongen. Een wijzigings- of opheffingsprocedure rechtvaardigt daarom een vergelijkbaar verloop als deze voor de bescherming. Naar analogie met het Onroerenderfgoeddecreet wordt daarom de opheffings- of wijzigingsprocedure gespiegeld aan de beschermingsprocedure en wordt deze dus ook opgesplitst in twee fasen (voorlopig en definitief). Er wordt ook voorzien in een advies van de Commissie nog voor de ondertekening van het besluit tot voorlopige opheffing of wijziging. Dit wil zeggen dat de Commissie zich altijd eerst zal uitspreken over de noodzaak tot opheffing of wijziging nog voor de formele procedure wordt ingezet. De Vlaamse Regering kan dit advies naast zich neerleggen mits een grondige motivatie.

In alle besluiten tot voorlopige wijziging of opheffing van een bescherming worden volgende gegevens opgenomen.

- 1° het opschrift van het besluit dat gewijzigd of opgeheven wordt;
- 2° de datum van bekendmaking in het Belgisch Staatsblad van het besluit dat gewijzigd of opgeheven wordt;
- 3° het artikel van teboekstelling of het registratienummer op de sloopshypotheekbewaring of een andere wijze van identificatie van het varend erfgoed;
- 4° de redenen van wijziging of opheffing;
- 5° in geval van wijziging een beschrijving van de impact op de waarden die aanleiding hebben gegeven op de bescherming en een beschrijving van de impact op de beheersdoelstellingen;

6° de aanduiding van de te registeren en te documenteren waarden die verloren gaan.

Artikel 15

Het opstarten van een bescherming als varend erfgoed gebeurt vandaag in de regel met medeweten van de eigenaar en de rechthebbenden. Doorgaans is er ook een akkoord over de bescherming. Er kan echter niet vanuit gegaan worden dat dit altijd het geval zal zijn. Bovendien kan een vaartuig ook van eigenaar en/of beheerder veranderen. Onder meer om die reden dienen ook de rechtsgevolgen van een bescherming duidelijker worden omschreven.

De titel van hoofdstuk 3 van het decreet "BEHEER" wordt vervangen door "RECHTSGEVOLGEN VAN EEN BESCHERMING" aangezien deze titel de lading beter dekt. Onder dit hoofdstuk wordt naast het actief behoudsbeginsel (*cf. infra art. 16*) ook het passief behoudsbeginsel (*cf. infra artikel 17*) ingeschreven. Daarnaast worden ook de precieze rechtsgevolgen van een bescherming bepaald: een toelatingsplicht voor het buiten Vlaanderen brengen van beschermd varend erfgoed, een meldingsplicht voor het wijzigen van het uitzicht van beschermd varend erfgoed en een meldingsplicht voor elke wijziging van ligplaats.

Artikel 16

Bij het actief behoudsbeginsel ("De eigenaar en de gebruiker van een voorlopig of definitief beschermd varend erfgoed zijn verplicht het monument door de nodige instandhoudings- en onderhoudswerken in goede staat te behouden") wordt bepaald dat de Vlaamse Regering een lijst met algemene voorschriften voor instandhouding en onderhoud zal vaststellen. Het actief behoudsbeginsel vraagt van de eigenaars en de gebruikers een actieve inzet ten aanzien van het beschermde goed. Het betekent dat ze zich vooruitziend en zorgvuldig gedragen. De eigenaars en gebruikers moeten in redelijkheid de nadelige gevolgen van hun handelen of van externe oorzaken voor de beschermde erfgoedwaarden inbeelden en dergelijke nadelige gevolgen voorkomen door de gepaste voorzorgsmaatregelen te nemen.

De algemene voorschriften voor deze instandhouding en voor dit onderhoud zullen dan ook door de Vlaamse Regering worden vastgesteld, naar analogie met het Onroerenderfgoeddecreet. (*art. 16, 3°*)

In tegenstelling tot het Onroerenderfgoeddecreet en het Topstukkendecreet voorziet het huidige Varend erfgoeddecreet nog niet in vergunnings-, toelatings- of meldingsprocedures.

Er wordt nu wel voorzien in een meldingsprocedure voor het uitvoeren van handelingen aan of in een beschermd vaartuig die het uitzicht van het vaartuig wijzigen. (*art. 16, 3°*) Deze handelingen dienen uiteraard conform de beheersdoelstellingen te zijn, geformuleerd in het

beschermingsbesluit. Ook hier bepalen de nieuwe decretale bepalingen dat de Vlaamse Regering deze handelingen aanwijst waarvoor een melding bij het agentschap noodzakelijk is.

Het wijzigen van de vaste ligplaats wordt bovendien meldingsplichtig. (*art. 16, 4°*) Het begrip "vaste ligplaats" wordt nader verklaard. Hierbij doen er zich twee mogelijkheden voor: 1) het beschermd varend erfgoed bevindt zich op het water en verblijft ofwel permanent op dezelfde plek of heeft een bepaalde uitvalsbasis van waaruit het uitvaart, of 2) het beschermd varend erfgoed bevindt zich op het land voor langdurige herstellingswerken of voor het tijdelijk uit de vaart nemen van het vaartuig. In beide gevallen is een aanwezigheid van minstens drie maanden een richtlijn voor het melden van deze ligplaats. Immers niet elke wijziging van ligplaats is relevant. Bedoeling is om het beschermd varend erfgoed traceerbaar te maken.

Bij deze herziening wordt eveneens een toelatingsregeling uitgewerkt om vaartuigen tijdelijk en/of op regelmatige tijdstippen buiten de Vlaamse Gemeenschap te brengen (cf. Topstukkendecreet), rekening houdend met de specificiteit van verschillende types vaartuigen. (*art. 16, 5°*) Deze regeling dient voldoende soepel te zijn, zodat vaartuigen ook effectief in de vaart kunnen worden gehouden en zich dus geregeld buiten het grondgebied van Vlaanderen kunnen begeven. De toelatingsregeling is voornamelijk van belang om de beschermde vaartuigen te kunnen traceren. Aan een dergelijke periodieke toelating kunnen enkele voorwaarden worden verbonden. Er wordt gedacht aan een vijfjaarlijkse periodieke toelating. Indien een eigenaar echter de intentie heeft om zijn beschermd goed definitief buiten Vlaanderen te brengen, dient hiervoor ook een toelating te worden aangevraagd. Er wordt niet voorzien in een onderhandelingsprocedure voor de aankoop van het beschermd vaartuig en een aanvraag tot het definitief buiten Vlaanderen brengen zal ook niet per definitie worden geweigerd. In het uitvoeringsbesluit bij dit decreet zal er wel in een regeling worden voorzien om premies terug te vorderen indien een beschermd vaartuig een onderhouds- of beheerspremie heeft genoten en binnen de vijf jaar na beëindiging van de werken definitief buiten Vlaanderen wordt gebracht. Dubbele toelatings- en meldingsplichten worden vermeden. Zo wordt voorzien dat als een schip buiten Vlaanderen wordt gebracht voor onderhoud of herstel en deze handelingen vallen onder de meldingsplichtige handelingen, zoals aangeduid door de Vlaamse Regering, dat er hier bovenop geen toelating vereist is voor het buiten Vlaanderen brengen van het vaartuig. Een eenvoudige melding volstaat in dit geval. (*art. 16, 3°*) Bovendien wordt geregeld dat in geval van dubbele bescherming, als beschermd varend erfgoed (conform het decreet van 29 maart 2002) en als topstuk (conform het decreet van 24 januari 2003), slechts deze toelatingsregeling voor het buiten Vlaanderen brengen van het Topstukkendecreet geldt (cf. artikel 11 van het Topstukkendecreet). (*art. 16, 5°*) De toelatingsregeling van het Varend erfgoeddecreet komt in dit geval te vervallen, tenzij de Vlaamse Regering ook deze regeling uitdrukkelijk van toepassing verklaart

Het melden van de overdracht van zakelijk recht van een definitief beschermd vaartuig was al geregeld in het huidige Varend erfgoeddecreet onder artikel 3° § 3

In het decreet werd bepaald dat in opdracht van de eigenaar een beheersprogramma kan worden opgesteld. In het uitvoeringsbesluit is een procedure ingeschreven voor de goedkeuring van het beheersprogramma. Daarna diende nog een beheersovereenkomst te worden opgesteld tussen de eigenaar of gebruiker van het varend erfgoed en het agentschap. Het afsluiten van een dergelijke beheersovereenkomst is echter een overbodige stap. De goedkeuring van het beheersprogramma door de bevoegde minister kan immers gelden als overeenkomst. Deze paragraaf werd dan ook geschrapt.

Artikel 17

Naast het actief behoudsbeginsel (cf supra art. 16) wordt ook het passief behoudsbeginsel geëxpliciteerd door deze herziening van het Varend erfgoeddecreet, ook naar analogie met het Onroerenderfgoeddecreet. Dit betekent dat het voor iedereen verboden is om beschermd varend erfgoed te ontsieren, te beschadigen, te vernielen of andere handelingen te stellen die de erfgoedwaarde ervan aantasten. Het passief behoudsbeginsel betekent dat iedereen, en dus niet enkel de eigenaar en de gebruiker, ten aanzien van het beschermd varend erfgoed geen nadelige handelingen of daden stelt. Het passief behoudsbeginsel impliceert de verplichting tot het voorkomen van schade aan de erfgoedwaarden door gepast te handelen.

Artikels 18 en 19

In het huidige decreet staat regelmatig de term beheersprogramma vermeld. In feite wordt hier het beheersprogramma bedoeld, dat werd goedgekeurd door de minister conform de procedure vermeld in het uitvoeringsbesluit van 4 juni 2004. (*art. 18 1° en 3° en art. 19*)

In artikel 9 § 1 van het Varend erfgoeddecreet wordt het tweede lid verplaatst naar artikel 11/2, zodat de staat, de gemeenschappen en de gewesten en de openbare instellingen die ervan afhangen niet alleen van de beheerspremie worden uitgesloten, maar ook van de nieuw ingeschreven onderhoudspremie. (*art. 18, 2° en art. 21*)

Artikel 20

Zoals dit het geval is voor het onroerend erfgoed, zijn ook de eigenaar en de gebruiker van een voorlopig of definitief beschermd varend erfgoed onderworpen aan de actieve behoudsplicht en dus verplicht het door de nodige instandhoudings- of onderhoudswerken in goede staat te behouden. Bewust werden de rechtsgevolgen beperkt gehouden om het decreet een stimulerende en niet-repressieve rol te laten spelen. Om een erfgoedgericht beheer te verwezenlijken kan er door, of in opdracht van de eigenaar, een beheersprogramma worden opgesteld dat wordt goedgekeurd door de minister. Na goedkeuring van het

beheersprogramma kunnen door de minister beheerspremies worden toegekend met het oog op de uitvoering van het afgesproken programma

Het opstellen van een beheersprogramma voor een beschermd vaartuig is vandaag volledig vrijblijvend. Enkel in het geval de eigenaar aanspraak wil maken op een premie, dient hij een overeenkomst te sluiten met het agentschap. Indien de eigenaar dit niet wenst, dan blijft een bescherming relatief vrijblijvend. Het uitvoeringsbesluit van 4 juni 2004 maakt overigens geen onderscheid in procedures tussen werkzaamheden in functie van onderhoud en instandhouding en meer fundamentele herstellings- of restauratiewerken. Ook de eigenaars van beschermd varend erfgoed, dat enkel en hoofdzakelijk periodieke onderhoudswerkzaamheden behoeft, dienen de zware procedure om beheerspremies te bekomen te volgen.

Aangezien het opstellen van het beheersprogramma vandaag op vrijwillige basis gebeurt, blijft het beheer van het beschermd varend erfgoed relatief vrijblijvend. Er kunnen weinig acties worden ondernomen om eigenaars en beheerders aan te manen hun eigendom in goede staat te houden, mede door het ontbreken van een handhavingsluik. (*cf. infra art. 22 t.e.m. art. 24*) De opmaak van een beheersprogramma blijft facultatief. Enkel voor het verkrijgen van een premie voor restauratiewerken blijft de opmaak van een beheersprogramma verplicht. De procedure voor het opstellen en goedkeuren van een beheersprogramma is vrij log en neemt veel tijd in beslag. Deze procedure, de termijn en de draagwijdte van de tegemoetkoming kunnen bij het uitwerken van het uitvoeringsbesluit worden vereenvoudigd.

Om tegemoet te komen aan de vraag naar een snelle en eenvoudige procedure voor betoelaging van kleinere onderhoudswerken, wordt wel voorzien in een lijst van werken waarvoor een beperkte vergoeding kan worden verkregen, mits per beschermd vaartuig een specifiek (licht) onderhoudsprogramma wordt opgesteld waardoor kan worden gefocust op de specifieke noodzaken. Hiertoe wordt een lijst vastgesteld van werken die in aanmerking komen voor een dergelijke tegemoetkoming.

De subsidiëring blijft gericht op het concrete behoud, beheer en herstel van een varend object door de eigenaars/beheerders.

Artikel 21

In navolging van de afspraken in het Witboek Interne Staatshervorming en in uitvoering van de implementatie van de bestuursakkoorden met alle Vlaamse provincies worden de provincies en de autonome gemeentebedrijven uitgesloten voor het krijgen van een premie voor werkzaamheden aan beschermd varend erfgoed in hun eigendom. Onder premie worden zowel de al bestaande beheerspremie begrepen als de nieuw ingeschreven onderhoudspremie. Ook de staat, de gemeenschappen en de gewesten en de openbare instellingen die ervan afhangen worden van alle premies uitgesloten.

Artikels 22 tot en met 24

Het decreet van 29 maart 2002 tot bescherming van varend erfgoed bevat wel reeds een hoofdstuk met als titel 'Handhaving', maar voorziet geen enkele sanctie of maatregel, waardoor handhaving de facto onmogelijk is. Deze situatie is niet langer houdbaar.

Hoofdstuk V wordt integraal vervangen door een nieuw hoofdstuk. De miskenning van de verplichtingen, besloten in dit decreet, zijn voortaan sanctioneerbaar, hetzij via vervolging voor de correctionele rechter, hetzij via het opleggen van een alternatieve of exclusieve bestuurlijke geldboete.

Het nieuwe handhavingsluik beperkt zich tot het identificeren van misdrijven en inbreuken op dit decreet, en het bepalen van de toepasselijke sancties. Voor het overige worden de regels van het handhavingsluik van het nieuwe Onroerendergoeddecreet integraal van toepassing gesteld. Voor wat de handhaving betreft, functioneert het Onroerendergoeddecreet bijgevolg als kaderdecreet, vergelijkbaar met het Decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid (DABM) in de milieusector.

Het onderscheid tussen misdrijven en inbreuken wordt, zoals in het Onroerendergoeddecreet, afgelijnd op het onderscheid tussen materiële plichten enerzijds (*art. 22*), en kennisgevingsplichten of administratieve tekortkomingen anderzijds (*art. 23*).

Het brede pallet van herstellvormen, zoals voorzien in artikel 11.4.1 van het Onroerendergoeddecreet, laat een efficiënt herstel toe van schade, veroorzaakt door misdrijven en inbreuken zoals omschreven door dit decreet. Volledigheidshalve wordt bevestigd dat het feitelijk herstel in een oorspronkelijke, goede staat, voor de toepassing van dit decreet ook het terugbrengen van voorlopig of definitief beschermd varend erfgoed binnen de Vlaamse Gemeenschap kan worden begrepen. Aan deze maatregel, waartoe conform het handhavingsluik van het Onroerendergoeddecreet zowel gerechtelijk als bestuurlijk kan worden besloten, kan een dwangsom worden gekoppeld. (*art. 24*)

Artikel 25

In de inleiding werd uitvoerig ingegaan op de relatie van het Varend erfgoeddecreet tot het Topstukkendecreet, waaruit blijkt dat er een mogelijkheid bestaat dat een vaartuig zowel onder de beschermingsmaatregelen van het Varend erfgoeddecreet als onder die van het Topstukkendecreet kan vallen. In geval van dubbele bescherming moet erover worden gewaakt dat er geen dubbele beschermingsvoorschriften, toelatingsregelingen en/of premie-of subsidieregelingen gelden. Daarom wordt een wijziging aan het Topstukkendecreet voorgesteld, waarin al is voorzien in een dergelijke regeling voor die roerende goederen die op grond van het decreet van 3 maart 1976 tot bescherming van monumenten, stads- en dorpsgezichten reeds beschermd zijn.

Artikel 3, § 2 van het Topstukkendecreet regelt al de samenloop van de beschermingsmaatregelen van de Gemeenschaps- en de Gewestwetgevingen op het vlak van de bescherming van de fysische staat van de beschermde roerende goederen (art. 8 t e m art. 10 van het Topstukkendecreet) Zonder uitdrukkelijke beslissing daartoe van de Vlaamse regering zijn de artikelen 8 tot en met 10 niet van toepassing op deze beschermde voorwerpen. Deze benadering laat de Vlaamse regering toe om, voor de bescherming van de fysische staat van deze objecten, het beschermingsregime van het Topstukkendecreet enkel van toepassing te verklaren wanneer dit expliciet nodig geacht wordt. Hierdoor wordt een ongewenste proliferatie van beschermingsmaatregelen op het terrein vermeden, terwijl anderzijds de Vlaamse regering wel over de mogelijkheid beschikt om, zo en wanneer zij dit noodzakelijk acht, de artikelen 8 tot en met 10 van dit decreet op bepaalde objecten van toepassing te verklaren. Deze regeling die al in het Topstukkendecreet staat ingeschreven voor deze roerende goederen die zijn beschermd door het Monumentendecreet van 3 maart 1976, als integrerend deel uitmakend van een beschermd monument, wordt door dit wijzigingsdecreet uitgebreid met het varend erfgoed dat is beschermd door het Varend erfgoeddecreet van 29 maart 2002.

Artikel 11 van het Topstukkendecreet regelt de toelating voor het buiten Vlaanderen brengen van topstukken. In het geval een dergelijk topstuk ook beschermd is als varend erfgoed primeert echter de toelatingsregeling van het Topstukkendecreet aangezien deze regeling meer mogelijkheden voorziet om deze roerende goederen van uitzonderlijk belang binnen de Vlaamse Gemeenschap te houden. (art. 16, 5°)

Artikel 26

De Vlaamse Regering bepaalt per artikel de inwerkingtreding van dit decreet houdende wijziging van het decreet van 29 maart 2002 tot bescherming van het varend erfgoed.

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Kris PEETERS

De Vlaamse minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en
Vlaamse Rand,

Geert BOURGEOIS

De Vlaamse minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur

Joke SCHAUVLIEGE